

'हिमाल र हिमालीको जीवन्त उदाहरण पर्वतीय संग्रहालय'

पोखरापत्र संचादनदाता

पोखरा, १ असोज

गण्डकी प्रदेश प्रमुख पृथ्वीमान गुरुडले अन्तर्राष्ट्रिय पर्वतीय सङ्ग्रहालय हिमाल र हिमालीको अवस्था एवं संकृतिको जीवन्त उदाहरण भएको बताउनुभयो क्छ।

नेपाल पर्वतारोहण सङ्ग्रहालय पोखरा महानगरपालिका-१७ रातोपैदामा सञ्चालित पर्वतीय सङ्ग्रहालयको स्थलगत अवलोकन गर्दै उहाँले सङ्ग्रहालयलाई थप व्यवस्थित गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउनुभयो।

सङ्ग्रहालयमा प्रदर्शित विभिन्न जातजातिसहितको

मानवकक्ष, पर्वतीय हिमशृङ्खला, हिमाल आरोहणका गतिविधि, भौगोलिक कक्षलाग्यतको गर्दै विश्वका पर्यटकको आकर्षण गन्तव्यका रूपमा विकास

गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो। कोरोना कहरका कारण चार महिनादेखि बन्द भएको सो सङ्ग्रहालयमा भदौ २३ गते देखिए सर्वसाधारणका लागि खुला गरिएसँै दैनिक ७० जनाको हाराहारी आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकले टिकट काटे अध्ययन अवलोकन गर्दै आएको कर्मचारी सरिता कँडेलाले जानकारी गराउनुभयो क्यो।

सङ्ग्रहालय प्रवेशका लागि खियाशीलाई रु ५०, नेपालीका हकमा रु १००, सार्क राष्ट्रका नागरिकका लागि रु २५० र बाह्य पर्यटकका लागि रु ५०० टिकटको व्यवस्था गरिएको छ।

उहाँले यी गतिविधि विस्थापन हुन नदिनका लागि यसको विकल्प खोज्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउनुभयो। पर्यटकीय गतिविधि नभएका स्थानलाई जोडे यसको सम्भाव्यता खोज्नुपर्नेमा जोड दिँदै गर्दै यसको सम्भावना भएको उल्लेख गर्दै उहाँले यसमा लाग्नी आकर्षित गर्नुपर्ने धारणा गर्नुभयो। अल्ट्रालाइट उडानमा विदेशीको मात्र भर नपरी स्वदेशमानै आवश्यक जनशक्तियार गर्नेतरफ पनि सोच्नुपर्नेमा उहाँको जोड

छ। सम्भावना रहेर पनि अल्ट्रालाइट उडानका लागि नेपालको युवा पुस्ता आकर्षित हुन नसकेको उहाँले बताउनुभयो। मुलुकका सञ्चालनमा नआएका विमानस्थलाई पनि अल्ट्रालाइट उडानको विकल्पका रूपमा लिन सकिने उहाँको भनाइ छ।

सो कलबका भिक्टोरिया भिटवाले पोखरा हवाई खेलकुदका गतिविधिको राजधानी भएको बताउनुभयो। आफूहरूले अल्ट्रालाइट उडानका लागि अध्यापन गराउँदै आएको बताउँदै नेपालका युवा यसतर्फ आकर्षित बनेमा अधिकतम फाइदा लिन सको धारणा राख्नुभयो। नेपालमा आउने पर्यटकले भिसाको समस्याका साथै विमानस्थलमा सामान्य ट्रलीको समस्या भोगे गरेको बताउँदै पर्यटनमैत्री प्रशासन र व्यवहार आवश्यक हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो।

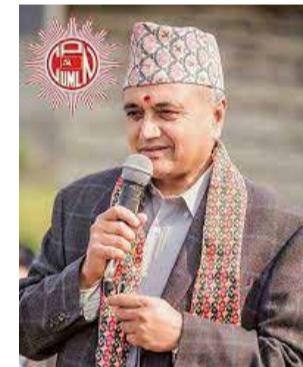
अदालत, निर्वाचन आयोगसंग सेटिउ आउट तभाएसम संसद अबरु कायम रहनु : एमाले नेता अधिकारी

पोखरापत्र संचादनदाता

दमौली, १ असोज

नेकपा एमालेका नेता एमू पूर्व गृहमन्ती खगराज अधिकारीले श्रीमान ५ को आदेशले गठनमारेको परमादेश सरकारले सेटिडमा काम गरेकाले संबैधानिक व्यवस्था भत्किएको बताउनु भएको छ।

शुक्रबार एमाले नवलपुरले दलदलोमा गरेको बृहत कार्यकर्ता भेलामा बोट्दै उहाँले सो कुरा बताउनु भएको हो। दल भन्दा बाहिर मत हालन पाउनु भेनेको निर्दलीय अभ्यास भयो। त्यो अदालत, निर्वाचन आयोगको सेटिडले संबैधानिक दायरा नापा एमालेले खबरदारी गर्नु परेको नेता अधिकारीले बताउनुभयो। अहिले तथाक्रियागत गठबन्धनका कारण संसद अबरु भएको हो।

यो सेटिड नभत्काउदा सम्पर्कमा निर्वाचनमा राख्नुपर्नेमा जोड दिँदै गर्दै यसको विकल्पमा चाहाउन्नी र अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास भयो। त्यो अदालत, निर्वाचन आयोगको सेटिडले संबैधानिक दायरा नापा एमालेले खबरदारी गर्नु भएको नेता अधिकारीले बताउनुभयो।

चैतमा महाधिवेशन गरौ प्रधानमन्त्री भएका सबैले नेतृत्व छोडी भन्ने केपी ओलीको प्रस्ताव प्रचण्ड माथाव नेपालले नमान्दा पार्टी र देशले वर्तमान समस्या भेल्न परेको छ नेता अधिकारी भन्नुभयो-देशी विदेशी प्रतिकृत्यावादी नलागेको भए नेकपा दुक्रिने थिएँ।

प्रचण्ड माथाव नेपाल संसद पुनर्स्थापना हुँदा केपी होइन म प्रधानमन्त्री भनेर पार्टीमा कुरा नराख्ने अनि चितवनमा लडाउ खाएर शेरबाहुदूर देउवा कहाँ पुग्नु भेनेकै प्रतिकृत्यावादीको कितामा हुँदा संबैधानिक मर्यादा कायम हुन उभिनु हो। संसद पुनःस्थापना प्रतीक्रान्ति हो उहाँले थप्नुभयो।

काग्रेस शीर्ष नेताबीच क्रियाशील सदस्यता विवाद शीघ्र दुःखाउने सहमति

पोखरापत्र संचादनदाता

दमौली, १ असोज

नेपाली काग्रेसका शीर्ष नेताबीच पार्टीको क्रियाशील सदस्यता विवाद समाधान गरी १४ अौं महाधिवेशन अन्तर्गतका स्थानीय तहका अधिवेशन निर्धारित मितिमा सम्पन्न गर्ने सहमति जुटेको छ।

प्रधानमन्त्री एवं नेपाली काग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले शुक्रबार प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा पार्टीका शीर्ष नेतासँग समसामयिक राजनीतिलगायत आधिकारी विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको बडा अधिवेशन

गत भदौ १८ गते देखिए प्रारम्भ

भएको हो। बाँकी २० जिल्लाको

विवादित गर्नुभएको छ।

काग्रेसको ब

खुले पोखराका धार्मिक पर्यटकीयस्थल

-वासुदेव पौडेल
पोखरा, १ असोज (रासस)

देशका जुनसुकै स्थानबाट पोखरा धूम आउने भन्नासथ अधिकशको मानसपलमा यहाँका विन्ध्यवासिनी, तालबाराहीजस्ता मठमन्दिर प्राथमिकतामा पर्ने गर्दछन्।

माछापुच्छे हिमाल डुबुल्का मार्ने फेवातालको बीचभागमा रहेको तालबाराहीका साथै माछापुच्छे हिमालसंहिताका हिमशृङ्खला एकसाथ अवलोकन गर्न पाइने विन्ध्यवासिनी मन्दिर धार्मिक एवं पर्यटकीय दुवैरूपले पर्यटकको आकर्षण बनेका छन्। विश्वव्यापी फैलिएको कोरोना कहरका कारण दुई वर्षयता यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थल पनि प्रत्यक्ष प्रभावित बनेका छन्। अधिल्लो वर्ष कोरोना महामारीकै कारण माघ काम्पुनार भात्रै खुलेका यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थल यस वर्ष पुनः गत वैशाख ९ गते देखि बन्द भएका थिए। सरकारको यही असोज १ गते देखि स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्ड पालाना गर्ने धार्मिक पर्यटकीयस्थल खुलाउने निर्णयसँगै आजदेखि पोखराका धार्मिक पर्यटकीयस्थल खुलेको विन्ध्यवासिनी धार्मिक क्षेत्र विकास समितिका सचिव तीर्थ श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो।

मन्दिर खुला गरिए पनि स्वास्थ्य मापदण्डप्रति सचेत बनेको जानकारी दिँदै उहाँले परिसरमा प्रेशर गाँसकोपलि भक्तजनका लागि हात धुन चार बटा धाराको व्यवस्था गरिएको बताउनुभयो। उहाँका अनुसार मन्दिरको मूल प्रवेशद्वारमा सेनाइजको व्यवस्था गरिएको छ। मन्दिरमा भौतिक दूरी व्यवस्थापनका लागि पनि सचेत बनेको बताउन्दै उहाँले भक्तजनको उचित व्यवस्थापनका लागि सुरक्षाकर्मीको सझिया बढाउन सम्बन्धित निकायमा आग्रह गरिएको बताउनुभयो।

उहाँका अनुसार भक्तजनलाई टीकाप्रसाद दिने व्यक्तिका लागि पनि अनिवार्य मासको प्रयोगका साथै हातमा पञ्जा प्रयोग गर्ने लगाइएको छ। विगतमा पोखराका मन्दिरमा आउने भक्तजनले चढाउने भेटीघाटी तथा दान सहयोगबाट मन्दिरको दैनिक प्रशासनिक खर्च सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्योकामा कोरोना महामारीका कारण दर्शनार्थी नै नभएर्छ तो सोक्रम प्रभावित भएको छ। मन्दिर परिसरमा रहेको चाराचुरुडीलाई भक्तजनको अभावमा आहारा नपुने भरसँगै यस अवधिमा मन्दिर व्यवस्थापन समितिबाट नियमित आहारा व्यवस्था गरिएको थियो।

पोखराको इतिहासको साक्षी जस्तै बनेको विन्ध्यवासिनी मन्दिर कस्लो र कहिले निर्माण गर्ने भने यकीन तथ्य प्राप्त नभए पनि पूजा सञ्चालन गरिएका ब्राह्मणले प्राप्त गरेको सनद तथा लालमोहरबाट कम्तीमा पनि ३०० वर्षअघि मन्दिर वर्तमान स्वरूपमा निर्माण भइसकेको अनुमान गरिन्छ। कास्की जिल्लाको मध्यभागमा अवस्थित २७ रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको यो मन्दिर वरपरको समयरितो भूभागबाट केही उच्च थुम्कोमा अवस्थित छ। थुम्कोमा रहेको कारण दर्शनार्थीलाई लक्षित गरी लिपस्तमेत निर्माण गरेको छ। मन्दिरमा कोरोना महामारीअघि दैनिक तीन चार सदयेखि तीन चार हजार जनासम्म दर्शनार्थी आउने गरेकामा कोरोनाका कारण यसबीचको अवधिमा भक्तजनको अगमन ठप्प बनेको थियो।

विशेषतः आश्वन शुक्रल पक्ष, चैत्र शुक्रल पक्ष, नयाँ वर्ष र महत्वपूर्ण तिथि एवं पर्वका बेला यहाँ दर्शनार्थीको भीड लाने गरेको सचिव श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। धार्मिक महत्वका साथै पोखराको दृश्यवलोकन एवं मन्दिर परिसरबाट विभिन्न ११ वटा हिमशिखार नाइगो आँखाले प्रत्यक्ष अवलोकन गर्न सकिन्छ। गुम्बज शैलीमा सेतो रडको अष्टभूजाकार रहेको विन्ध्यवासिनी मन्दिरको गजुबाट तामाको श्रीबन्दी लत्रिएको छ। समितिले मन्दिरको वरपर प्रदक्षिणा पथ निर्माण गरेको छ। मन्दिरको चारैतरफ विसं १४९६ यताका विभिन्न तिथिमितिमा राखिएका घण्ट छन्। पितलको द्वार अधि राखिएका पितलबाटे निर्मित दुई सिंहका आकृतिका साथै वरपरका गणेश, हनुमान, सरस्वती, राधाकृष्ण, शिव, नवग्रह तथा अष्टचिरञ्जीवीका मन्दिर, अष्टभूजाकार कुण्ड आरिन्दे यहाँको गरिमा र महत्व बढाएका छन्। फेवातालका बीचमा रहेको तालबाही मन्दिर पनि आजदेखि खुला गरिएको तालबाही मन्दिर निर्माण गरिएपछि यसले थप चर्चा पाउन थालेको अध्यक्ष हिक्मतबहादुर कुँवरले

र नेपालीमा महत्वपूर्ण चाडबाड नजिकींदै गरेका कारण आगामी दिनमा दर्शनार्थीको चाप बढ्ने विश्वास लिइएको छ। कोरोनाको कहरलाई दृष्टिगत गर्दै स्वास्थ्य मापदण्डलगायत विषयलाई भने समितिले प्राथमिकतामा राखेको छ। कोरोनाका कारण बन्द रहेको पोखराको अर्को धार्मिक पर्यटकीय तीर्थस्थल भ्रक्ताली मन्दिर आजदेखि दर्शनार्थीका लागि खुला गरिएको श्रीगणेश तथा भ्रक्ताली मन्दिर सेवा समितिका कार्यालय सचिव सूर्यप्रसाद अधिकारीले जानकारी दिनुभयो।

भ्रक्ताली मन्दिर आजभन्दा भण्डै २०० वर्ष पुरानो हो। मनोकाइक्षा पूरा गर्ने देवीका रूपमा प्राचीनकालदेखि पोखरा र यस आसपासका क्षेत्रमा अत्यन्त आस्था र विश्वास बोकेको मन्दिर व्यवस्थापन गरेको जानकारी दिनुभयो। मन्दिरमा रहेको नाऊँदा यहाँका दुश्माण व्यवस्थापन निर्माण भइसकेको अनुमान गरिन्छ।

मन्दिर परिसरमा राखिएको अभिलेखमा स्व बुद्धिमान देवाजु तथा कलिदास देवाजुले भ्रक्ताली माताको प्रतिमा काठमाडौंबाट ल्याई मन्दिरको निर्माण गर्ने गरिएको पाइन्छ।

यो मन्दिरको असित्व विसं १६६७ देखि कायम रहिआएको छ। कैतैकै विसं १४४७ देखि असित्वमा रहेको भने पनि अभिलेख पाइएको छ।

कास्कीका राजाकूल मण्डन शाहले

मन्दिरमा खरको भुग्गो हालेर पहिलोपटक मन्दिर स्थापना गरेका थिए। प्राचीनकालमा माटोको दिस्कोमा एउटा शिला थियो त्यहाँ मन्दिर स्थापना गरी बाराहीका रूपमा पूजाआजा गर्न थालिएको किंवदन्ती छ। किंवदन्ती अनुसार तालका बीचमा टापु बेको र त्यहाँ मन्दिरको निर्माण गरिएको इतिहास निकै रोचक छ। बागाही देवीको शक्तिले तालका बीचमा टापु बेको विश्वास छ। तालबाही देवी सन्यासीको भेषमा रातको समय मन्दिर रहेको वरपरको गाउँ पुदा अरु कसैले बास दिएन्छन्। ऐउटी बुढी आमाले बास दिए र रातमा आपसैँग भएको दुटाको रोटी खान दिनुभएछ। श्रुतिअनुसार भोलिपल्ट विहान बुढीआमालाई देवीले अब यहाँ जलमन हुन्छ त्यहाँ गए बस्ने कामा दुलो बाढी भएर जलमन भगो र बीच भागमा दिस्कोमा मात्रै रहेको छ। विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले अधिकारीले यसले थप चर्चा पाउन थालेको छ।

प्रयोक वर्षको आश्वन शुक्रल पक्ष र चैत्र शुक्रल पक्ष, नयाँ वर्ष र महत्वपूर्ण तिथि एवं पर्वका बेला यहाँ दर्शनार्थीको भीड लाने गरेको सचिव श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको पोखरा पर्यटन परिषद्का अध्यक्ष गोपिवहादुर भट्टाईले बताउनुभयो।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पुऱ्याएको देखिन्छ,” विसं २०१२ मा राजा महेन्द्रले देवीको देखिन्छ।

“दृश्य तिहार जस्ता चाड नजिकींदै गएका अवस्थामा यहाँका धार्मिक पर्यटकीयस्थलले यहाँको पर्यटनमा विशेष योगदान पु

